

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

Odluku

o proglašenju Zakona o odlikovanjima i priznanjima Republike Hrvatske

Proglašavam Zakon o odlikovanjima i priznanjima Republike Hrvatske, koji je Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske donio na sjednici 10. ožujka 1995. godine.

Broj: 95-531/1

Zagreb, 15. ožujka 1995.

Predsjednik Republike Hrvatske

dr. Franjo Tuđman, v. r.

ZAKON

o odlikovanjima i priznanjima Republike Hrvatske

I. Temeljne odredbe

Članak 1.

Ovim Zakonom utvrđuju se odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske koja se dodjeljuju hrvatskim i stranim državljanima i pravnim osobama.

Članak 2.

Predsjednik Republike Hrvatske dodjeljuje odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: odlikovanja i priznanja) na vlastiti poticaj ili na prijedlog Državnog povjereništva za odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske. Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske dodjeljuje odlikovanja i priznanja predsjedniku Republike Hrvatske. Odluka o dodjeli odlikovanja i priznanja objavljuje se u "Narodnim novinama".

Članak 3.

Odlikovanja i priznanja dodjeljuju se hrvatskim i stranim državljanima i pravnim osobama 1. za zasluge i doprinose u uspostavljanju, održavanju i promicanju samostalne, neovisne i suverene Republike Hrvatske, 2. za zasluge i doprinose o oživotvorenju hrvatske državotvorne ideje, za razvitak i izgradnju Republike Hrvatske te za doprinose na određenom

području ili djelatnosti, 3 za iznimnu hrabrost i junački čin u ratu, izravnoj ratnoj opasnosti ili u posebnim okolnostima u miru. Članak 4. Hrvatski državljani mogu primiti odlikovanje i priznanje strane države ako prethodno dobiju suglasnost predsjednika Republike Hrvatske, ili tijela koje on odredi.

Članak 5.

Predsjednik Republike Hrvatske Pravilnikom o odlikovanjima i priznanjima propisuje izgled i tehničku izvedbu svakog odlikovanja, dodatne upute za predlaganje, stupnjeve veleredova i redova, način nošenja i isticanja odlikovanja, izgled i opis isprave o dodjeli odlikovanja i priznanja i druga pitanja od značenja za odlikovanja i priznanja.

II Odlikovanja

Članak 6.

Odlikovanja Republike Hrvatske, po važnosnom slijedu, jesu:

- 1. Velered kralja Tomislava s lentom i Velikom Danicom,
- 2. Velered kraljice Jelene s lentom i Danicom,
- 3. Velered kralja Petra Krešimira IV. s lentom i Danicom,
- 4. Velered kralja Dmitra Zvonimira s lentom i Danicom,
- 5. Red kneza Trpimira s ogrlicom i Danicom,
- 6. Red kneza Branimira s ogrlicom,
- 7. Red kneza Domagoja s ogrlicom,
- 8. Red Nikole Šubića Zrinskog,
- 9. Red bana Jelačića,
- 10. Red Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana,
- 11. Red Ante Starčevića,
- 12. Red Stjepana Radića,
- 13. Red Danice hrvatske s likom:
 - 13.1. Marka Marulića,
 - 13.2. Blaža Lorkovića,
 - 13.3. Ruđera Boškovića,
 - 13.4. Nikole Tesle,
 - 13.5. Franje Bučara,
 - 13.6. Katarine Zrinske,
 - 13.7. Antuna Radića,
- 14. Red hrvatskog križa,
- 15. Red hrvatskog trolista,
- 16. Red hrvatskog pletera,
- 17. Spomenica domovinskog rata,
- 18. Spomenica domovinske zahvalnosti.

Članak 7.

Velered kralja Tomislava s lentom i Velikom Danicom dodjeljuje se poglavarima država kao najviši izraz priznanja Republike Hrvatske za njihovo djelovanje na uspostavi suverene Republike Hrvatske, za izniman doprinos njezinu međunarodnom ugledu i položaju te za visoki doprinos razvitku međudržavnih odnosa između Hrvatske i njihove zemlje.

Članak 8.

Velered kraljice Jelene s lentom i Danicom i Velered kralja Petra Krešimira IV. s lentom i Danicom, dodjeljuje se:

1. dostojanstvenicima, visokim državnim dužnosnicima i čelnicima međunarodnih organizacija za njihov doprinos međunarodnom ugledu i položaju Republike Hrvatske,
2. hrvatskim i stranim predsjednicima parlamenata i vlada za izniman doprinos neovisnosti i cjelovitosti Republike Hrvatske, izgradnji i napretku Republike Hrvatske te za izniman doprinos razvitku odnosa Republike Hrvatske i hrvatskog naroda s drugim državama i narodima,
3. najvišim vojnim dužnosnicima oružanih snaga Republike Hrvatske za izniman doprinos u stvaranju ratne strategije i vojne doktrine, zasluge u izgradnji Hrvatske vojske, te za osobite uspjehe u vođenju i zapovijedanju postrojbama oružanih snaga Republike Hrvatske

Članak 9.

Velered kralja Dmitra Zvonimira s lentom i Danicom dodjeljuje se visokim hrvatskim i stranim vjerskim dostojanstvenicima te visokim dužnosnicima za izniman doprinos neovisnosti i cjelovitosti Republike Hrvatske, odnosima hrvatske države i vjerskih zajednica te za iznimne uspjehe u kulturnom i humanitarnom djelovanju.

Članak 10.

Red kneza Trpimira s ogrlicom i Danicom dodjeljuje se hrvatskim i stranim ministrima i drugim visokim dužnosnicima za izniman doprinos neovisnosti, cjelovitosti i međunarodnom ugledu Republike Hrvatske, za izgradnju Hrvatske i razvitak odnosa Hrvatske i drugih zemalja.

Članak 11

Red kneza Branimira s ogrlicom dodjeljuje se dužnosnicima i djelatnicima u tijelima državne vlasti, čelnicima diplomatsko-konzularnih predstavništava i predstavništava međunarodnih organizacija akreditiranih u Republici Hrvatskoj za osobite zasluge stečene promicanjem međunarodnog položaja i ugleda Republike Hrvatske i njezina odnosa s drugim državama.

Članak 12.

Red kneza Domagoja s ogrlicom dodjeljuje se hrvatskim i stranim državljanima za pokazanu osvjedočenu hrabrost i junaštvo u ratu, izravnoj ratnoj opasnosti ili u iznimnim okolnostima u miru.

Članak 13

Red Nikole Šubića Zrinskog dodjeljuje se hrvatskim i stranim državljanima za junački čin u ratu, izravnoj ratnoj opasnosti ili iznimnim okolnostima u miru.

Članak 14.

Red bana Jelačića dodjeljuje se dužnosnicima, časnicima i zapovjednicima postrojbi oružanih snaga Republike Hrvatske za osobite vojne zasluge u njezinu ustroju i razvitku za iznimno uspješno zapovijedanje njezinim postrojbama.

Članak 15.

Red Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana s pozlaćenim pleterom dodjeljuje se hrvatskim i stranim državljanima kao časni znak vječnog spomena poginulima za hrvatsku državu u ratu, izravnoj ratnoj opasnosti ili u iznimnim okolnostima u miru. Red Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana s posrebrenim pleterom dodjeljuje se hrvatskim i stranim državljanima nestalim u tijeku domovinskog rata.

Članak 16.

Red Ante Starčevića dodjeljuje se hrvatskim i stranim državljanima za doprinos održanju i razvitku hrvatske državotvorne ideje, uspostavom i izgradnjom suverene hrvatske države.

Članak 17.

Red Stjepana Radića dodjeljuje se hrvatskim i stranim državljanima za zasluge i stradanje u borbi za nacionalna i socijalna prava i razvitak hrvatskog naroda.

Članak 18.

Red Danice hrvatske dodjeljuje se hrvatskim i stranim državljanima za osobite zasluge:

1. s likom Marka Marulića - za kulturu,
2. s likom Blaža Lorkovića - za gospodarstvo,
3. s likom Ruđera Boškovića - za znanost,
4. s likom Nikole Tesle - za izumiteljstvo,
5. s likom Franje Bučara - za šport,
6. s likom Katarine Zrinske - za zdravstvo, socijalnu skrb i promicanje moralnih društvenih vrednota,
7. s likom Antuna Radića - za prosvjetu.

Članak 19

Red hrvatskog križa dodjeljuje se hrvatskim i stranim državljanima za sudjelovanje u domovinskom ratu ako su pri tom bili i teško ranjeni.

Članak 20

Red hrvatskog trolista dodjeljuje se hrvatskim i stranih državljanima za osobite zasluge za Republiku Hrvatsku stečene u ratu, izravnoj ratnoj opasnosti ili u iznimnim okolnostima u miru.

Članak 21.

Red hrvatskog pletera dodjeljuje se hrvatskim i stranim državljanima za osobiti doprinos razvitku i ugledu Republike Hrvatske i dobrobiti njezinih građana.

Članak 22.

Spomenica domovinskog rata dodjeljuje se hrvatskim i stranim državljanima za sudjelovanje u domovinskom ratu kao dragovoljci, borci Hrvatske vojske ili na drugi djelatni način.

Članak 23.

Spomenica domovinske zahvalnosti dodjeljuje se hrvatskim državljanima za časnu i uzornu službu za razdoblje od 5, 10, 15, 20 i više godina.

III. Priznanja

Članak 24.

Povelja Republike Hrvatske dodjeljuje se međunarodnim organizacijama, pravnim osobama, stranim državljanima te hrvatskim i stranim državljanima za doprinos razvitku i promicanju međunarodnog položaja Republike Hrvatske te za doprinos znanstvenom, kulturnom, gospodarskom i drugom razvitku Republike Hrvatske.

Članak 25.

Hrvatska državna nagrada dodjeljuje se jednom godišnje (za Dan državnosti), hrvatskim državljanima i pravnim osobama za zasluge i postignuća u promicanju znanosti, gospodarstva, kulture, umjetnosti, športa i drugih područja društvenog života u Republici Hrvatskoj.

IV. Postupak dodjele odlikovanja i priznanja

Članak 26.

Predsjednika i članove Državnog povjereništva za odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske imenuje predsjednik Republike iz reda dužnosnika u tijelima državne vlasti te istaknutih javnih djelatnika Republike Hrvatske. Državno povjereništvo za odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske donosi poslovnik o svom radu.

Članak 27.

Isprave o dodjeli odlikovanja i priznanja potpisuje predsjednik Republike Hrvatske.

Članak 28.

Poticaj za dodjelu odlikovanja i priznanja mogu podnositi Zastupnički i Županijski dom Sabora Republike Hrvatske, Vlada Republike Hrvatske, diplomatska, konzularna i druga predstavništva Republike Hrvatske u inozemstvu, ministarstva i druga tijela državne vlasti, političke stranke, vjerske zajednice, udruge građana i druge pravne osobe. Posredstvom nekoga od tijela i osoba iz stavka 1. ovoga članka inicijativu mogu podnijeti i građani Republike Hrvatske. Poticaj se podnosi u pismenom obliku Državnom povjereništvu za odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske.

Članak 29.

O prijedlozima za dodjelu odlikovanja ili priznanja stranom državljaninu pribavit će se mišljenje preko Ministarstva vanjskih poslova Republike Hrvatske s tijelom za dodjelu odlikovanja i priznanja u njegovoj državi.

V. Pravni status odlikovanja i priznanja

Članak 30.

Odlikovanja i priznanja nisu u pravnom prometu. Javno nošenje, izrada i upotreba znakova i drugih predmeta sličnih odlikovanjima i priznanjima koji su propisani ovim Zakonom nije dopuštena. Odlikovanja mogu nositi i isticati samo njihovi nositelji. Odlikovanja se nose i ističu u svečanim prigodama i u drugim prigodama kako će biti određeno Pravilnikom o odlikovanjima i priznanjima. Odlikovanja se ne smiju nositi i isticati na način i u prigodama u kojima bi se vrijeđali ugled i dostojanstvo Republike Hrvatske, ili koji bi bili suprotni svrsi dodjele odlikovanja.

Članak 31.

Odlikovanje ili priznanje koje se dodjeljuje posmrtno ili nestaloj osobi predaje se članovima obitelji te osobe. Članovima obitelji, prema ovom Zakonu, smatraju se bračni drug, djeca, unuci, roditelji te braća i sestre odlikovane osobe. Odlikovanje ili priznanje koje je dodijeljeno osobi koja nema članove obitelji čuva se u Odjelu za odlikovanja i priznanja u Uredu predsjednika Republike ili se predaje muzeju.

Članak 32.

Predsjednik Republike Hrvatske može iz posebno opravdanih razloga određenoj osobi dodijeliti odlikovanje ili priznanje višeg važnosnog stupnja nego što to proizlazi iz odredaba ovoga Zakona.

VI. Nošenje odlikovanja i priznanja

Članak 33.

Sva odlikovanja imaju umanjence (replike ili minijaturene znakove) i pripadajuće vrpce.

Članak 34.

Odlikovanje na vrpici nosi se na lijevoj strani prsa. Strana odlikovanja ističu se na mjestu pripadajućega važnosnoga stupnja, ali uvijek nakon domaćeg odlikovanja.

Članak 35.

Potanje odredbe u svezi s nošenjem i isticanjem odlikovanja i priznanja utvrđuju se Pravilnikom o odlikovanjima i priznanjima.

VII. Oduzimanje odlikovanja i priznanja

Članak 36.

Predsjednik Republike Hrvatske može na prijedlog Državnog povjereništva za odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske oduzeti odlikovanje ili priznanje u slučaju iz članka 30. stavka 5. ovoga Zakona, a na prijedlog Državnog povjereništva za odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske ili po vlastitoj odluci oduzet će odlikovanje ili priznanje ako nositelj odlikovanja ili priznanja postupi protivno pravnom poretku ili moralnim zasadama u Republici Hrvatskoj.

Članak 37.

Oduzeto odlikovanje ili priznanje vraća se Uredu predsjednika Republike. Inicijativu za oduzimanje odlikovanja i priznanja Republike Hrvatske mogu podnijeti i tijela i osobe iz članka 28. ovoga Zakona. Odluka o oduzimanju odlikovanja i priznanja objavljuje se u "Narodnim novinama".

Članak 38.

Potanje odredbe u svezi s postupkom i razlozima za oduzimanje odlikovanja bit će utvrđene u Pravilniku o odlikovanjima i priznanjima.

VIII Prijelazne i završne odredbe

Članak 39.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o odlikovanjima i priznanjima Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 33/92.).

Članak 40.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Klasa: 060-01/94-01/02

Zagreb, 10. ožujka 1995.

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik Zastupničkog doma

dr. Nedjeljko Mihanović, v. r.
